

УДК 332.2.021.8.003.45(256)

Вікторія Анатоліївна ФУРСА,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри правового забезпечення підприємницької

діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6325-0910>

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ПОКАЗНИК РІВНЯ ЇХ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Основою ефективного розвитку економіки України, підприємництва, виробничої сфери та сфери послуг є забезпечення фінансової безпеки як найважливішої складової економічної безпеки підприємства. Цей фактор сприяє набуттю першочергового значення процесу забезпечення на підприємствах комплексної системи фінансової безпеки. Саме фінансова безпека спонукає до підтримання найважливіших фінансових показників на такому рівні, який створить передумови ефективного функціонування суб'єкта господарювання. Побудувати результативну систему фінансової безпеки можна в умовах забезпечення дотримання вимог правового поля функціонування суб'єкта господарювання та вивчення причин виникнення зовнішніх загроз фінансовій безпеці суб'єктів господарювання та держави в цілому, які тісно переплітаються і взаємозалежні. Адже маючи неналагоджену систему оподаткування, збанкрутілу казну, неефективну банківську систему, розбалансовану економіку, розквіт корупції та тіньової економіки не можемо говорити про фінансову безпеку як держави, так і суб'єктів господарювання. Тому, правове регулювання безпеки підприємницької діяльності, дослідження причин і умов діяльності суб'єктів господарювання, убезпечення бізнесу набувають важливого значення та є актуальним питанням сьогодення.

Держава фактично переглянула основні стратегічні перспективи виходячи із тих умов в яких опинилася Україна, але при цьому орієнтуючись на відновлення нею і якості промислового потенціалу, суверенітету в кордонах 2021 року. В сфері ж економічної безпеки це означає формування такої державно-управлінської моделі, за якої нова економіко-географічна реальність поєднуватиметься із соціально-економічними тенденціями, викликаними системними змінами суспільних процесів, але в цілому ж орієнтована на стратегічні пріоритети євроінтеграції [3, с.56]. Таким чином, на перший план виходять нові завдання і зокрема забезпечення економічної безпеки пріоритетних галузей національної економіки, а досягнути цього найбільш ефективно та оперативно можливо за умови широкого впровадження в практику державного управління економічними процесами суспільно-географічного підходу. На думку В. Шлемко

«сутність суспільно-географічного підходу до забезпечення економічної безпеки реалізується в системі критеріїв і показників географічного виміру, які враховують як загальнодержавні вимоги до стану економіки, так і індивідуальні особливості кожного регіону. Система показників, що одержали кількісне вираження, дозволяє завчасно сигналізувати про небезпеку, що загрожує, і вживати заходів щодо їх попередження». Хоча насправді, вирішальне значення мають, з точки зору адекватного та своєчасного реагування на негативні явища в процесі розвитку економічної підсистеми регіону чи системи держави, не стільки показники, які формує економіка регіону и держави, скільки їх співставлення з плановими або граничними значеннями. Граничні значення в даному випадку виступатимуть в якості індикаторів системи управління економічною безпекою регіону або держави, а щодо пріоритетних напрямків розвитку економіки, то ще й являють собою елемент безпомилковості або їх релевантності. Тобто досягнення або навпаки недосягнення встановлених показників означатиме, чи правильно були визначені стратегічні напрямки у розвитку тієї чи іншої галузі [2, с. 149].

У цьому аспекті досить слушним стає точка зору О. М. Чечель щодо того, що «економічна безпека як інструмент реалізації національних економічних інтересів впливає на весь комплекс економічних відносин: виробництво, розподіл, обмін і споживання матеріальних благ [1, с.25]. Як базис національної економічної системи економічна безпека є найважливішою умовою, що визначає характер розвитку всього комплексу економічних відносин. Взаємозв'язок процесів, складових економічних відносин передбачає комплексний підхід до їх регулювання, обумовлює взаємозв'язок напрямів економічної політики». Комплексність впливає на визначення пріоритетів економічного зростання, оскільки забезпечує взаємопов'язаність подій при досягненні економічного зростання в одній галузі економіці та каналізації відповідних процесів в інших. Тому визначення пріоритетів економічної політики держави, і особливо в контексті забезпечення національної економічної безпеки повинно відбуватися через встановлення цілей глобального економічного бачення майбутнього місця України в світогосподарських процесах.

Таким чином, з позицій багатостороннього підходу, фінансова безпека – це захищеність фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин; певний рівень фінансової незалежності, стабільності і стійкості фінансової системи країни в умовах впливу на неї зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів, що складають загрозу фінансовій безпеці; здатність фінансової системи держави забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та стале економічне зростання.

Сьогодні як ніколи загострюється надзвичайно важливе питання забезпечення економічної безпеки України, що є одним з найважливіших національних пріоритетів і вимагає посиленої уваги представників

владних структур, громадських і політичних рухів, науковців, широких кіл громадськості. Забезпечення економічної безпеки є гарантом державної незалежності України, умовою її сталого розвитку та зростання добробуту громадян. Важливими аспектами в структурі забезпечення фінансової безпеки держави є:

1. Розвиток короткострокової і довгострокової перспективи забезпечення фінансової безпеки соціально-економічного напрямку держави;
2. Фінансові інструменти обраної стратегії фінансової безпеки;
3. Створення необхідного фінансового-економічного середовища;
4. Шляхи направлення і реалізації фінансових ресурсів;
5. Способи забезпечення функціонування всіх елементів економічного механізму держави;
6. Способи протидії загрозам фінансової безпеки держави [3, с. 9].

Вагомість очікуваних негативних соціально-економічних наслідків проблеми вимагає вже сьогодні посилення уваги органів влади до забезпечення належного рівня фінансової безпеки на рівні держави.

Враховуючи вище висвітлене, ми прийшли до висновку, що під фінансовою безпекою держави слід розуміти надійно захищену фінансову систему країни від внутрішніх та зовнішніх загроз, що перешкоджають ефективному використанню її фінансових ресурсів в інтересах окремої людини і суспільства. При цьому, забезпечення фінансової безпеки держави повинно базуватись на механізмі, що становить систему комплексних, широкомасштабних державно-політичних рішень і вироблених напрямків діяльності з використанням якісних фінансових інструментів щодо забезпечення стабільності та ефективності фінансової системи, захисту ключових інтересів держави (регіонів, громадян, підприємницьких структур, установ, організацій) у сфері національних та міжнародних фінансів, спроможності країни реалізовувати власну фінансову політику та нарощувати фінансовий потенціал, повноцінно виконувати завдання і функції в сучасних умовах посилення фінансової глобалізації й зіткнення національних інтересів та визначати механізм і шляхи функціонування національної фінансової системи. Суттєве посилення фінансової безпеки, першочергове зміцнення фінансового потенціалу реального сектору економіки, суб'єктів господарювання, домашніх господарств, забезпечення збалансованого розвитку бюджетної сфери, надійної внутрішньої захищеності національної валюти та стабільності валютного курсу, інтересів вкладників, фінансового ринку, здійснення виваженої політики внутрішніх та зовнішніх запозичень держави, максимальне поліпшення інвестиційного клімату – виступають ключовим завданням забезпечення фінансової безпеки будь-якої держави.

Список бібліографічних посилань

1. Шлемко В.Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення: [монографія] / В.Т. Шлемко, І.Ф. Білько. - К.: НІСД, 1997. - 144 с.

2. Ермошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення: монографія [Електронний ресурс] / М.М.Ермошенко. - Режим доступу: <http://www.disslib.org/upravlinnj/aekonomichnoju-bezpekoju-pidpruyemnytstva>.

3. Фінанси : підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — К. : Знання, 2012. — 687 с.

4. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України. [Аналітичний портал: Експерт України]. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.expe-ua.info/document/archive/a/law5xwqoi/index.htm>.

5. Сайт wikipedia [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Фінансова_безпека.

6. Професійна юридична система МЕГА НаУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.22439.0>.

УДК 336.02

Аліна Миколаївна ЧОРНА,

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0519-7300>;

Ірина Ігорівна СЯДРИСТА,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4340-3593>

ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ

В сучасних політичних та економічних умовах, умовах різкого посилення загроз державному суверенітету України питання економічної та її складової - інвестиційної безпеки, стає найбільш актуальним. Відповідно до статті 1 Закону України «Про національну безпеку» національною безпекою України визнається захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [1].

Інвестиції є досить впливовим засобом втручання в економічний суверенітет. Для стабільного розвитку економіки держави важлива не лише кількісна, але і якісна характеристика інвестиційних вкладень. Саме якісна складова інвестицій, їх зміст може викликати виникнення загроз для